

Sokol kraljevine Jugoslavije.

Z zakonom z dne 6. decembra 1929. je bil ustanovljen Sokol kraljevine Jugoslavije, ki mora s svojim integralnim nacionalnim značajem pokriti vse slične dosedanje plemenske in verske organizacije. Razvoj Sokolstva v širokih masah naroda, kjer ima Sokol svojo kulturno in prosvetno misijo, postaja del programa državne politike, ki se mora izvesti brez zastoja.

Verska enakopravnost in strpljivost.

Država je dolžna omogočiti priznanim veroizpovedim popolno moralno misijo in samostojen razvoj ter enakopravnost, da bi odgovarjale svojim visokim nalogam ter da bi se po svoji dolžnosti odzvale zaupanju in iskreno sodelovalne v nacionalnem življenju države, izogibajoč pa se vedno in povsod vsake politične akcije in političnega udejstvovanja v kateremkoli pogledu. Vsaka kulturna, humana in gospodarska akcija, v kolikor ni v državnih rokah, bo našla ob vsaki priliki pomoč s strani države, če ni naperjena proti državni politiki in jugoslovenski nacionalni misli.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Pevski tečaj, ki se bo vršil od 14. do 19. julija je strogo obvezen za vse. Začetek 14. t. m. ob 9. uri v Glasbeni Matici.

Odbor.

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

— Novi odbor Zveze državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani. Na seji novoizvoljenega odbora Zveze, ki se je vršila dne 27. junija, se je odbor konstituiral takole: za načelnika je bil izvoljen soglasno in med obćim odobravanjem častni odbornik Zveze, višji davčni upravitelj v pok., gospod Makso Lilleg, za I. podnačelnika je bil prav tako soglasno izvoljen poverjenik UJU in referent prosvetnega oddelka kr. banske uprave g. Andrej Skulj, za II. podnačelnika pa g. profesor Slavko Raič. Za tajnika je bil z vzklikom izvoljen višji davčni kontrolor g. Joža Bekš, za blagajnika pa sreski tajnik g. Ignacij Rus, za njuna namestnika šolski ravnatelj g. Anton Fakin, oziroma vodja zemlj. knjige g. Fran Petrovič. — Načelstvo Zveze sestavljajo načelnik, oba podnačelnika, tajnik, blagajnik in urednika »Učiteljskega Tovariša in »Našega Glasca«.

„Naš rod.“

Vežani letniki so dogotavljeni in jih bo mo te dni razposlali naročnikom. Ker se zanje ni prijavilo zadostno število reflektantov, se je cena vezavi nekoliko zvišala in stane posamezen letnik v polplatnu 22 Din (s poštnino 28 Din), v platnu 32 Din (s poštnino 38 Din). Naročnikom prilagamo položnice z označenim zneskom ter prosimo, da nam se pred pokrajinsko skupščino pošljejo denar, da bomo mogli urediti račune. Kdor je že vplačal list, mu na položnici odračunamo to vplačilo (10/50). Da se izognemo reklamacijam in nepotrebnim stroškom, ki bi si jih s tem nakopala uprava, pošljemo vezane letnike kot priporočeno pošiljko.

Mladinska Matica.

— Razpis književnih nagrad. Mladinska Matica razpisuje sledeče nagrade: 3000 dinarjev za **izvirno povest** umetniške in vzgojne vrednosti, **primerne mladini po desetem letu**. Povest naj bi bila zajeta iz sodobnega življenja ali pa iz naše zgodovine, naj bi imela zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala okrog šest tiskovnih pol formatov Mladinske Maticice (mala osmerka). — 2000 Din za **najboljše umetniško delo**, slovstveno (3 do 4 tiskovne pole istega formata) ali slikarsko, **primerne otrokom med šestim in desetim letom**. Snov more biti oblikovana v prozi ali v verzih, je lahko resna ali šaljiva, vzeta iz življenja ali iz narodne pesmi, v tradiciji naših najboljših mladinskih umetnikov ali pa tudi popolnoma izvirna. Prvi pogoj: umetniška. — 500 Din in 300 Din za **dvoje izvirnih črtic**, humoresk, pripovedk, pravljic ali topisov v obsegu pol tiskovne pole. — 300 dinarjev za **najboljše izvirno pesem**. Nagrada dela dobe tudi običajni honorar, kakor ga plačuje Mladinska Matica. Odbor si lasti pravico, da objavi v svojih publikacijah tudi nenagradjene prispevke za običajni honorar. Rokopise je predložiti pod geslom ali značko, s katero naj bo opremljena tudi zaprta kuverta, vsebujoča avtorjev naslov, in sicer do 1. decembra 1930. tajništvo Mladinske Maticice, Ljubljana, Franciškanska ulica 6. kamor naj se obračajo avtorji tudi za morebitna pojasnila.

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Poročila:

+ SVETOLENARŠKO UČIT. DRUŠTVO je zborovalo petič dne 14. junija 1930. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Statistika: Število učiteljstva v okraju 52, včlanjenih je 50 + 2 upokojenca, navzočih 25, t. j. 50%.

I. Situacijsko poročilo: Tov. podpredsednik Golež Fran pozdravi navzoče ter otvori zborovanje. Iskreno čestita dolgoletnemu in agilnemu predsedniku našega učiteljskega društva, ki je pred kratkim nastopil službo sreskega šolskega nadzornika v (Murski Soboti).

V zbranih besedah se spominja umrlega tov. Kopiča, častnega člana svetolenarškega učiteljskega društva. Tovariši se dvignejo raz sedežev ter mu zaključijo trikratni »Slava«.

Dopisi se prečitajo in obravnavajo. Glede kuriva se apelira na šolske upravitelje, da se izognejo kolikor mogoče event. sporov s krajevnimi šolskimi odbori, ter da se točno držijo zakona o narodnih šolah.

Poverjeništvu UJU se pošljejo sledeči predlogi za pokrajinsko skupščino:

1. Člani učiteljskih društev naj plačujejo redno mesečno 1 Din za Učit. dom.

2. Pótni stroški delegatov za skupščine se naj plačujejo iz skupne blagajne poverjeništvu.

3. Svetolenarško učiteljsko društvo je proti obveznosti plačevanja prispevkov za pevski zbor UJU. Zadevo naj vsako društvo zase uredi.

4. Naše učiteljsko društvo zastopa mnenje, da se še nadalje prispeva za »Zvezo državnih nameščencev«, kajti samo potom skupnosti bomo dosegli to, za kar se borimo.

5. Poverjeništvu se naj uredijo po sekcijah, ki odgovarjajo banovinom.

6. Bodoči urednik »Popotnika« naj uživa popolno avtonomijo.

7. Knjige Mladinske Maticice naj izidejo v presledkih ¼ leta po 1 knjiga.

8. »Naš rod« naj izide mesečno; cena naj ne presga 2 Din. V tem znesku so vračunjene knjige Mladinske Maticice.

Poverjeništvu UJU v Ljubljani se pošlje sledeči dopis: Svetolenarško učiteljsko društvo apelira in prosi poverjeništvu UJU v Ljubljani in celjsko učiteljsko društvo, da medsebojni spor še pred pokrajinsko skupščino likvidirata, ker danes niso časi za take spore. Vsemu učiteljskemu stanu je treba, danes največ sloge in skupnosti.

II. Samoizobražba: Samoizobraževalni krožki niso delovali, ker so bili mrtvo rojena dete. — Okrajna učiteljska knjižnica je nabavila več novih knjig, v katerih bo našlo naše učiteljsko marsikatero novo in dobro misel.

III. Izvenšolsko delo: Tov. Štuhec prosi šolske upravitelje, da mu ob koncu šolskega leta pošljejo podrobno poročilo o izvenšolskem delovanju učit. na posameznih šolah.

IV. Reforma šole. Poročilo tokrat odpade.

V. Predlogi in slučajnosti: Tov. podpredsednik prosi, da naročajo šolski upravitelji vse šolske potrebščine potom Učiteljske gospodarske poslovalnice.

Namesto venca na grob umrlega tov. Kopiča se nakaže iz društvene blagajne za Učit. dom v Mariboru 200 Din.

Glede članstva učiteljstva pri Kmetijski družbi se soglasno priključi društvo sklepu učiteljskega društva za politični srez Ljutomer z dne 3. maja 1930.

Fr. Golež, podpreds. Žigart Avgusta tajnica.

+ POROČILO O ZBOROVANJU SRESKEGA UČIT. DRUŠTVA UJU — LJUBLJANA-OKOLICA — vzhodni del — dne 7. junija 1930. ob 9. uri v osnovni šoli v Mostah.

Statistika: Članov je 112, navzočih 78, t. j. 69,6%.

Dnevni red: 1. »O težnjah nove šole« (pred. univ. prof. g. dr. K. Ozvalda). 2. Predlogi za pokrajinsko in državno skupščino. 3. Slučajnosti.

Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče članstvo in posebej še predavatelja univ. prof. g. dr. K. Ozvalda.

G. prof. dr. Ozvald nam je v svojem predavanju: O težnjah »nove šole« podal zahteve nove šole in navedel dokaj zanimivih slučajev iz dunajskih šol. Odklanja, da bi se napravila iz nove šole šablona — ker to bi bilo silno nevarno in bi se lahko napačno raztolmačilo. Omenja, da bi se morali za svoboden pouk zanimati starejši učitelji, zanimajo se pa v prvi vrsti mlajši.

Predavanju, ki je bilo vseskozi zanimivo, ni sledila debata — le od strani nekaterih tovarišic in tovarišev par vprašanj in razjasnitev.

Po odobravanju učiteljstva se je končno tov. predsednik iskreno zahvalil g. predavatelju za njegovo predavanje.

Nato je poročal tov. Iv. Dimnik podrobno in informativno o pravilniku k osnovnošolskemu zakonu, čemur je učiteljstvo sledilo z zanimanjem in zadovoljstvom; za kar se mu je tov. predsednik v imenu vseh prisrčno zahvalil.

Izglasovali so se sledeči predlogi poverjeništvu za pokrajinsko skupščino:

1. Društva naj prispevajo mesečno 1 Din za Učiteljski dom v Ljubljani in Mariboru. — Da!

2. Delegati naj se plačujejo iz blagajne poverjeništvu. — Da!

3. Prispevki za samoizobraževalno akcijo. — Ne!

4. Počitniški samoizobraževalni tečaji. — (Vsak na svoje stroške!)

5. Prispevki za učiteljski pevski zbor. — Da!

6. Prispevki za Zvezo državnih nameščencev. — Da!

7. Pravila centralne organizacije in število sekcij. — (Smo že glasovali in poročali).

8. Pedagoški list »Popotnik«. — Ostane!

X. pokrajinska skupščina

Udruženja jugoslovenskega učiteljstva — pov. Ljubljana.

V smislu člena 18. pravil sklicujemo X. pokrajinsko skupščino 18., 19. in 20. julija 1930. v Novem mestu v telovadnici osnovne šole.

DNE 18. JULIJA:

Ob 17. uri: Seja širjega sosveta.

1. Nagovor poverjenika.
2. Določitev odsekov in članov teh odsekov za delegacijsko zborovanje.
3. predlogi okrajnih učiteljskih društev.
4. Slučajnosti.

DNE 19. JULIJA:

Ob 8. uri: Verifikacija mandatov ob vходу v telovadnico.

Ob 9. uri: 1. Otvoritev delegacijskega zborovanja po poverjeniku Andreju Skulju.

2. Poročilo verifikacijskega odseka.
3. Izvolitev potrebnih odsekov po predlogu širjega sosveta.
4. Tajnikovo poročilo o delovanju poverjeništvu.
5. Blagajnikovo poročilo: a) račun poverjeništvu, b) račun Našega roda, c) račun Mladinske maticice, d) proračuni.
6. Naše kulturne ustanove.
7. Naše gospodarske in socialne ustanove.

Ob 15. uri: Seje odsekov.

DNE 20. JULIJA:

Ob 7. uri: Glavni cilji nove pedagogike in sredstva v njih dosego. Predava Matija Senkovič.

Ob 8. uri: 1. Poročila odsekov in debata o tajnikovem in blagajnikovem poročilu. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Resolucije.

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana, dne 17. junija 1930.

Andrej Skulj s. r.
poverjenik.Rado Grum s. r.
blagajnik.Josip Kobal s. r.
tajnik.

9. Mladinske publikacije: »Naš rod« in Mladinska Matica. — (8 številk po 2 iDin).

Za državno skupščino ni posebnih predlogov.

Tov. blagajničarka ponovno opominja članstvo k rednemu plačevanju.

K temu predlaga tov. Lulik: da se vsa koga izterja potom advokata, kdor do začetka prihodnjega meseca ne plača svoj organizacijski davek.

Tov. predsednik poroča, da se vrši ogled pivovarne »Union« v torek dne 10. junija 1930. ob 15. uri, nakar zaključijo zborovanje.

Kosin, preds. Anka Celnarjeva, tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 16. junija 1930. pri Sv. Juriju na Goričkem. Navzočih je bilo 56 članov. Tovariši predsednik otvarja zborovanje in pozdravlja vse udeležence, posebno novovstopivše člane in članice. Pojasnil je vzrok sklicanja tega zborovanja pri Sv. Juriju, poudarjal je, da je udeležba na naših zborovanjih tovarišem z Lenjavske doline najtežavnejša, in da se jim nekoliko oddolžimo smo priredili zborovanje v njihovem centru. Ker ni navzoč tov. tajnik se izvoli tov. Mlekuž Zoro za zapisničarico.

Situacijsko poročilo. Tov. Hočevar poda situacijsko poročilo od zadnjega zborovanja do danes. V tem času se je vršila seja ožjega in širjega sosveta. Največjo pozornost posveča organizacija v zadnjem času poslovniku, ki mora v kratkem času iziti. Tov. Dimnik je bil celo pozvan v Beograd, tako da imamo upanje, da se marsikaj izboljša, kar ni jasno v šolskem zakonu. Turneja pevskega zbora po Češkoslovaški je dobro uspeła. Obširno poroča o izstopu celjskega učiteljskega društva iz UJU. Učiteljstvo obžaluje, da izstopa društvo iz organizacije zaradi par osebnih užaljenosti ravno v času, ko bi morali biti najbolj disciplinirani in posvečati vsi pažljivo poslovniku in našim stanovskim vprašanjem, tudi tem velja oseba nič, celota vse. Sklene se predlagati, da se »Naš rod« in Mladinska Matica združita, kar bo v prid obema institucijama. — Uredništvo »Popotnika« je prevzel g. nadzornik Senkovič.

Pri blagajnikovem poročilu se je ugotovilo, da nekateri člani zelo neredno plačujejo članarino, dočim moramo mi točno obračunavati s poverjeništvom. Sklep: Kdor ne plača članarine za prvo polletje 1930. do 1. junija 1930. se mu z 1. julijem ustavijo časopisi in se ga črta kot člana društva. Tov. šolskim upraviteljem se priporoča zbiranje in skupno pošiljanje članarine.

Predavanje tov. Antauerja, ki je govoril o nazornem nauku kot osrednjem predmetu

vsega pouka na nižji stopnji, je bilo zelo zanimivo. Prečitala se je tudi učna slika »Naše sinice in vrabci«, ki jasno pojasnjuje samodelavnost učencev pri nazornem nauku. Tov. Antauerju se predsednik lepo zahvaljuje za njegov referat.

Tov. predsednik poroča obširno o UGP, o njenem pomenu za organizacijo, o njenem poslovanju, jo toplo priporoča vsem tovarišem upraviteljem. Skrbimo za naše gospodarske institucije, skrbimo za sebe.

Pri slučajnostih se je govorilo o odtegljajih za nabavljalo zadrugo in postopku za vrnitev odtegljajev. Posameznikom so se dale tudi informacije o sokolskem zletu v Beogradu.

C. Hočevar, t. č. preds. Mlekuž Zora, tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MARIBOR LEVI IN DESNI BREG je imelo svoje redno zborovanje dne 14. junija 1930. v Mariboru.

I. Vpisane članstva je 130, navzočih 78, t. j. 60%. Od 35 šol jih 9 ni bilo zastopanih po nobenem članu.

Tov. predsednik Mirko Vauda je prisrčno pozdravil vse navzoče, posebno pa nove člane našega društva, tovarišice: Danilo Černigojevo in Nado Žiherjevo iz Limbuša ter Blanko Špeš-Belšak od Sv. Marka-Fram, pa tudi zastopnika pov. tov. Hrena.

II. Tov. predsednik je podal kratko poročilo o seji širjega sosveta. Prečitani in vzeti v pretres so bili došli dopisi, tihoči se raznih internih in tekočih zadev, iz katerih so zborovalci resumirali in sprejeli sledeče predloge za pokrajinsko skupščino:

1. Prispevek za Učit. dom naj znaša 1 Din mesečno.

2. Delegate plačujejo društva sama. Utemeljitev: Skupščine menjajo daljavo krajev, kjer se vrše, kar le tozadevne proračune in račune komplicira; tudi iz tozadevnih računov zadnjih 3 let vidimo, da so (vsaj v našem društvu) stroški za delegate prišli precej nižje kot se glase v okrožnici št. 880.

3. Smo za prostovoljne, ne pa za oblatorične prispevke za samoizobraževalno akcijo. Utemeljitev: Učiteljstvo je včlanjeno v Pedagoški centrali v Mariboru, po večini naročeno na publikacije ŠSM in na razne druge pedagoške ter ostale revije in knjige, gmotno pa v skrajno mizernem stanju.

4. Smo proti predlogu o vzdrževanju počitniških izobraževalnih tečajev na naše lastne stroške.

5. Smo, dokler se ne izboljša naše gmotno stanje, proti obvezni članarini za pevski zbor UJU mesečno 1 Din. Damo pa radi prostovoljno nekaj iz prihrankov.

Stanovsko zavedni upravitelji(-ice) naročamo vse šolske potrebščine le potom Učit. gospodarske poslovalnice.

6. Strinjamo se s prispevki za Zvezo državnih nameščencev.

7. Smo za predlog pravil, kakor je ista sestavilo pov. UJU v Ljubljani; samo za 9 sekcij, ki bi se krile s teritorijem banovin. (Ze sklenjeno na zborovanju 8. marca t. l.)

8. »Popotnik«. — Odobravamo tozadevne ukrepe pov. UJU v Ljubljani. (Ze sprejeto na zborovanju 8. marca t. l.)

9. Mladinska Matica in »Naš rod« naj se združita. Izda naj se 8 števk »Našega roda« in ob koncu leta (zadnja 2 meseca!) publikacije Mladinske Matice z mesečnim prispevkom po 2 Din.

10. Za vsa društva naj bodo obvezni pri pokrajinski skupščini z mečino sprejeti sklepi, ki zadevajo le notranjo ureditev in razmah naše organizacije. V kolikor pa se s sprejetimi sklepi gmotno na novo obremenjuje članstvo, pa se posameznim društvom prepušča popolna svoboda (gospodarska avtonomnost). Edina izjema je možna namreč: Vsa društva, torej niti brez ene izjeme, so pri svojih zborovanjih soglasno sprejela kak tak sklep, ki je bil nato soglasno sprejet tudi pri pokrajinski skupščini. Majorizirati pa odslej v teh zadevah ne skušamo več nobenega društva. Utemeljitev: Zadnja leta so bili sprejeti pri pokrajinski skupščini tudi sklepi, s katerimi se je obremenilo članstvo z novimi prispevki ter se je zato zvišala članarina. Pri nekaterih društvih teh poviškov naknadno niso sprejeli, vsled česar so bile članarine raznih društev tu in tam zelo različne. Vse to je slabo vplivalo na članstvo pov. UJU Ljubljana, zlasti v današnjem mizernem stanju našega stanu in je tvorilo v mnogih slučajih izvor sporov med društvi in poverjeništvom, kakor tudi omajalo zaupanje v vodstvo posameznih društev, kojih delovanje je zato nazadovalo.

Razen tega je bil sprejet predlog poverjenika SSM tov. Podgornika: Članarina za SSM naj se pobira redno mesečno po 3 Din z društveno članarino od vseh članov, ki izrečno te obveznosti ne odklonijo. Pri poročeni učiteljskih parih plačuje le en član. Poverjeniki ostanejo kot posredovalci med društvom in člani.

III. Za delegata za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni: Ivan Šeško, Franc Čiček, Irma Mežanova. Za namestnike: V. From, F. Čepe, F. Konečnikova. Za državno skupščino pa: Ivan Dšura, Vekoslav From, Irma Mežanova. Namestniki: Ivan Šeško, Josip Pur, Vilma Kožuhova.

IV. Tov. Hren je poročal o sedanjih stihizaciji najvažnejših členov pravilnika k zakonu o narodnih šolah, ki je izdelan in čaka samo še sankcije.

V. Med slučajnostmi se je o gorenjem poročilu, zlasti o stanarini in kurivu razvil živahen razgovor, nakar je tov. predsednik sklenil zborovanje z voščilom: Vsem prijateljem odih v počitnicah in na — vselej je še — svidenje v jeseni!

Mirko Vauda, preds. Ivan Šeško, tajnik.

+ POROČILO O ZBOROVANJU UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA SREZ LAŠKO, ki se je vršilo dne 3. junija 1930. v Laškem.

Statistika. Včlanjenih je v društvu 118 članov in članic, navzočih 72, t. j. 61%.

Situacijsko poročilo. Tovariš predsednik otvoril zborovanje s pozdravom na vse navzoče posebno pa pozdravlja še na novo pristopivši tovarišici Kmet Gabrijele in Lađiha Anko. Iskreno pozdravi še starega učiteljskega boreca in častnega člana našega društva šolskega ravnatelja Antona Gnusa, urednika »Učiteljskega Tovariša« Iv. Džurnika ter pesnika Grišo-Koritnika, čestita tovarišu nadzorniku Ljudevitu Potočniku na imenovanju za stalnega šolskega nadzornika za srez Laško.

Slodi čitanje zapisnika zadnjega zborovanja, ki se odobri. Po prečitaniu došlih dopisov je izčrpano poročal tov. Dimnik o osnutku pravilnika k zakonu o narodnih šolah. Navzoči so vzeli njegovo poročilo na znanje. Tov. predsednik se zahvali poročevalcu in poziva vse tovariše (ice) k skupnemu stvarnemu delu v okviru organizacije.

Zaradi prekratkega časa se preloži referat tov. Jesiha na eno prihodnjih zborovanj.

Tov. predsednik poda poročilo o zadnji seji širjega sosveta. Njegovemu poročilu so navzoči sledili z zanimanjem. Vodstvu organizacije izreka članstvo popolno zaupanje.

Ker ni bilo predlogov, zaključijo tovariš predsednik zborovanje in otvori redni občni zbor ter preide takoj na dnevni red. Po prečitaniu in odobritvi zapisnika zadnjega občnega zbora poda svoje poročilo tajnik tov. Jesih. Poročilo, ki se je vzel za odobravanje na znanje, se priključi zapisniku.

Blagajnik tov. Pleskovič je objasnili blagajniško stanje z dnem 28. maja 1930. Iz njegovega poročila je razvidno, da je bilo plačujočih članov 118. Društvo je imelo 29.508,61 Din dohodkov in 21.893,92 Din izdatkov, prebitka torej 7.614,69 Din. Zaostanki na članarini znašajo 720 Din, tako da znaša imovina 8334,69 Din, od katere pa odpade na šolsko matico 3000 Din, na društveni fond pa 1150 Din. Čista imovina društva bi torej znašala dne 28. maja 1930. 4284 Din. V imenu računskih pregledovalcev je poročal tov. Kalan, da so računski v najlepšem redu in predlaga blagajniku absolutorij, kar se soglasno sprejme.

Po poročilu blagajnika je bil sprejet proračun za poslovno leto 1930/31. in se je določila mesečna članarina na 19 Din za redne člane, za učiteljice poročene z učitelji pa na 9 Din.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik tov. Robert Plavšak, podpredsednik tov. Juro Kislinger, tajnik A. Jesih, blagajnik R. Pleskovič, tajnikova namestnica tov. Omerzova, blagajnikova namestnica tov. A. Lapornikova, v ostali odbor pa tov. L. Hofbauer, tov. Fr. Lebar in tov. V. Jurko. Namestniki: tov. L. Pirkovič, tov. A. Beg in tov. M. Sušnik. Za pregledovalca računov tov. R. Kalan in tov. T. Ramovševa.

Delegati za pokrajinsko skupščino so: Lebar, Pleskovič, Jesih, namestniki pa: Tori, Čander in Raspotnikova.

Delegata za glavno skupščino sta Plavšak in Jesih.

Predsednik R. Plavšak se zahvali v imenu izvoljenih odbornikov za zaupanje z zagotovilom, da bo novi odbor tudi v bodoče posvečal svoje moči v dobiobiti učiteljstva in njegovih pravic. Šam za svojo osebo se stavlja javno vsak čas in v vsakem oziru na razpolago.

Ker je bil dnevni red s tem izčrpan, je zaključil predsednik občni zbor.

Rob. Plavšak, preds. A. Jesih, tajnik.

Splošne vesti.

— Pokrajinska skupščina. Tovariše delegate in tov. delegatke obveščamo, da smo legitimacije za vse že razposlali na tov. predsednike okrajnih učiteljskih društev. Ako jih še niso razposlali, dvignite legitimacije sam!

POKRAJINSKA SKUPŠČINA.

Prijavite takoj svojo udeležbo novomeškemu učit. društvu!

— Udeležencem pokrajinske skupščine. Avtopodjetje Kos nudi vsem udeležencem pokrajinske skupščine na progi Krško-Novo mesto in obratno 25% popusta. Avtobus vozi iz Krškega ob 7. in ob 15. uri ter pride v dveh urah v Novo mesto. Za tovariše iz Stajerske je posebno pripravna zveza, če se pripeljejo do postaje Videm-Krško z vlakom, ki pride iz Zidanega mosta popoldne ob 15. uri.

— Prijave. Vse člane UJU, ki se nameravajo udeležiti letošnjega kongresa UJU v Beogradu, se naproša, da se javijo pripadajočemu poverjeništvu zaradi stanovanja. Poverjeništvu bodo poslala spiske prijavitelcev Izvršnemu odboru UJU. Del udeležencev bo nastanjen v učiteljskih domovih, drugi pa v hotelih. — Vsak udeleženec naj naznači ali pride sam, ali z družino in kje hoče prenočevati. Za one, ki se ne javijo, ne bo mogoče rezervirati prostora.

— Četrtniška vožnja za kongres UJU. Gospod prometni minister je ugodil prošnji Izvršnega odbora UJU in je izdal odlok z dne 27. junija 1930. M. S. Br. 12.495 s katerim se dovoljuje četrtniška vožnja vsem članom UJU, ki se udeležijo kongresa v Beogradu. Vozna olajšava velja od 15. do 25. avgusta. Izvršni odbor bo izdelal legitimacije za članstvo. Na podlagi te legitimacije bo kupil vsakdo pri odhodu polovični vozni listek in se bo z istim tudi vrnil, ker mu bo združenje potrdilo, da se je udeležil skupščine. Kupljeni polovični vozni listek je treba varovati.

Šolski upravitelji — poslovođe krajevnih šolskih odborov!

Poslužite se naročilnic »Učiteljske gospodarske poslovalnice« in naročite vse potrebščine za šole le potom UGP.

— Učitelji in učiteljice, ki so izdelali posredna učila, ki predstavljajo gotovo vrednost v pedagoško-šolskem ali v umetniškem oziru, naj ista pošljejo poverjeništvu UJU v Ljubljani za državno razstavo v Beogradu.

— Kaj je z revizijo uradniškega zakona? V tem oziru so informacije hermetično zaprte. Poštna organizacija je poslala v svrhu intervencij svoje zastopnike v Beograd, ki so na seji širše konferencie podali o tem sledeče poročilo, ki je objavljeno v »Poštnem Glasniku« z dne 1. julija 1930: Uradniški zakon je baje gotov in se utegne kmalu uveljaviti. Sliši pa se, da bi imela iziti samo novele k sedanjemu zakonu, s katerim bi se uredilo samo materialno vprašanje državnega uslužbenstva na osnovi 10 plačilnih razredov.

— Nov uradniški zakon. Beograd 9. jul. z. V ministru za pravosodje delajo strokovnjaki na novem uradniškem zakonu, ki mora biti konec tega meseca gotov. Sprejeta so vsa potrebna mnenja in material, tako da bo ta zakon v največji meri zadovoljil interese uradnikov. Na zakonu delajo strokovnjaki vseh ministrstev.

— Dopusti za gospodinjki tečaj v »Mladiki« v Ljubljani. Kakor smo izvedeli, ministru prosvete ne dovoljuje dopustov za gospodinjki tečaj v »Mladiki«, dokler ne bo rešeno vprašanje gospodinjkih šol in tečajev s posebnim pravilnikom, ki ga pripravljajo v ministru.

— Verouk v narodnih šolah obvezen. Nj. Vel. kralj je na predlog prosvetnega ministra podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o osnovnih šolah. V smislu teh izprememb je verouk v osnovnih šolah obvezen za vse priznane veroizpovedi. Verouk poučujejo duhovniki, oziroma njihovi namestniki, postavlja in odstavlja pa jih banska uprava na predlog pristojne cerkvene oblasti dotične veroizpovedi. Pristojna ob-

čina lahko veroučiteljem prizna in plača primerno nagrado. Veroučitelji morajo biti jugoslovenski državljani. Če je veroučitelj zadržan, ga lahko nadomešča učitelj iste vere na dotični šoli. Po predlogu pristojne cerkvene oblasti je lahko to nadomeščanje tudi stalno. Če se cerkvena oblast ne briga za verouk in ne stavi predlogov za imenovanje veroučiteljev, jih predlaga pristojna banska uprava. Na šolah, kjer je v vsakem razredu, odnosno oddelku najmanj 20 učencev iste vere in kjer pride na teden najmanj 20 učnih ur iz verouka, se lahko nastavi stalni kateheta, ki jih imenuje prosvetni minister. Vsi veroučitelji se morajo pokoravati šolskemu zakonu in redu. Minister prosvete lahko odstavi veroučitelja, če njegovo delo ne odgovarja pedagoškimi načelom ali če njegovo vedenje v šoli in izven nje ni v skladu s splošnimi cilji osnovne šole. Učni program za verouk določa prosvetni minister v sporazumu z vrhovnim predstavništvom dotične vere v državi. Za katoličane se smatra škofvska konferenca za vrhovno cerkveno predstavništvo. Cerkvene oblasti imajo pravico enkrat na leto nadzirati verouk v osnovnih šolah. Dočim je sedanjí zakon o osnovnih šolah zadrževal verske organizacije, smejo učenci osnovnih šol odslej zopet biti člani verskih združenj svoje veroizpovedi tudi izven šole.

— Učiteljska ekskurzija. UJU je nameraval prirediti izvršni odbor UJU v Sofijo, Carigrad in Bukarešto, se vsled nepredvidenih okoliščin ni mogla izvršiti. Vsem onim, ki so se priglasili za to ekskurzijo in vposlali 200 Din, bo ta denar vrnjen.

Šolski upravitelji in upraviteljice!

Poslužite se naročilnic »Učiteljske gospodarske poslovalnice«, ki ste jih prejeli in izoršite vsa naročila le potom UGP.

— Dostop učiteljstvu kraljevine Jugoslavije na univerzo. Te dni je bil podpisan in objavljen novi zakon o univerzah, ki med drugim določa, da imajo tudi absolventi učiteljskega dostopa na univerzo. Maturanti učiteljskega bodo napravili zrelostni izpit z odličnim ali prav dobrim uspehom, bodo z odbrifivju fakultetnega senata filozofske fakultete lahko sprejeti za redne slušatelje za pedagoško skupino predmetov

— Novomeško učiteljsko društvo prosi vse one člane (ice), ki kljub vsem opominom morda še niso poravnali društvenih obveznosti, da store to takoj, ker bo društvo sicer neljubu primorano zapadle zneske izterjati in to nepopustljivo in nepreklicno. Pri poverjeništvu društvo ne more poravnati članarine, ker nam društveniki dolgujejo nad štiri tisoč dinarjev. Nekateri za več let nazaj. Primorani smo poslednjič apelirati na stanovsko zavest. Če bodo stroški nenadno narasli — brez zamere! — Odbor.

— »Popotnik« 9. in 10. številka je izšla.

— P. n. ocenjevalcem »Naše prve knjige«. Iz »Učit. Tovariša« vidim, da se je skoro v vseh učiteljskih društvih ljubljanskega poverjeništvu UJU razpravljalo o praktični uporabnosti »Naše prve knjige«. Ker mi je mnogo na tem, da zberem čim več mišljenj o tej knjigi in jo za prihodnjo izdajo izpopolnim, prosim vse cenj. tovariše (ice), ki so poročali o svoji rabi te knjige, da mi pošljejo svoja poročila. Hvaležen pa bi bil sploh vsem, ki so knjigo rabili, da mi vsaj v kratkem zapisku pošljejo svoje mišljenje o uporabnosti knjige kakor tudi svoje nasvete, kaj in kako mislijo, da naj se knjiga popravi. — Pavle Flerč, Beograd, Nebojšina ulica 30.

— Društvo učiteljev v Ljubljani. Odborova seja se bo vršila v torek dne 15. julija t. l. ob 9. uri pri poverjeništvu v sobi Mladinske Matice. Vabljeni so vsi tovarišice ožjega in širjega odbora — in tudi one, ki se zanimajo za naše delovanje. — Tajnica.

— Maturanti leta 1915. mariborskega učiteljskega. Po naročilu nekaterih tovarišev vabim vse tovariše maturante mariborskega učiteljskega l. 1915. na prijateljski sestanek petnajstletnice mature na dan 2. avgusta 1930. v Mariboru. Tovariši, zberimo se kolikor nas je še ostalo, da se po dolgih letih prijateljsko pogovorimo in zbudimo spomine na lepa dijaška leta. Vabim tudi tovariše, ki so zaradi vojnih razmer maturirali ali poprej ali pa tudi pozneje. Oglasite se vsi in sporočite Vaše želje, da zamorem sestavim natančnejši program. Obvestite tudi tovariše, ki službujejo izven mej ožje domovine in ne bodo čitali tega poziva. — Ciril Hočevvar, Krog, p. Murska Sobota.

— Uradniški dom v Ljubljani. Zgradba stanovanjske hiše Hranilnega in posojilnega konzorcija v Ljubljani. Na seji ljubljanskega občinskega sveta dne 13. junija je bil sprejet sklep, da občina prevzame jamstvo za posojilo v znesku 3 milijonov dinarjev »Hranilnemu in posojilnemu konzorciju« za zgraditev stanovanjske hiše. Na parceli v Gajevi ulici, katero je, kakor znano, po prizadevanju naše Zveze pridobil imenovani konzorcij od mestne občine za zelo nizko ceno pod pogojem, da se na tem stavbišču sezida »Uradniški dom«, namerava namreč konzorcij zgraditi stanovanjsko hišo s poslovnimi lokali. Hranilni in posojilni konzorcij, ki šteje 954 zadržnikov, je namreč zaprosil mestno občino, naj prevzame jamstvo za gradbeno posojilo, kar mu je bilo tudi dovoljeno s pogojem, da se posojilo vključi v zeliški knjigi in ob običajnih jamstvenih obvezah. — »Naš Glas«.

Obkle kemično čisti, barva, pišira in lika tovarna JOS. REICH.

Izredni občni zbor Zveze državnih nameščencev.

Dne 18. junija se je vršil v beli dvorani hotela Union izredni občni zbor Zveze državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani, ki so se ga udeležili zastopniki vseh pri Zvezi včlanjenih strokovnih organizacij.

Predsednik izrednega občnega zbora, častni član Zveze g. Makso Lilleg otvori občni zbor s prisrčnim pozdravom vsem navzočim ob 19. uri ter predlaga naj se odpošljejo štiri brzojavke, ki so bile natisnjene v predzadnji številki »Učit. Tovariša«.

Načelnik Lilleg poda v daljšem stvarnem izvajanju vzočke, ki so dovedli do sklicanja izrednega občnega zbora. Predvsem je bil izredni občni zbor potreben zato, da se izpopolnijo odborniška mesta, ki so se izpraznila zaradi izstopa organizacij nižjih uslužbencev. Da bi Zveza dala priliko do zopetnega sodelovanja zastopnikov nižjih organizacij, je šla do skrajne meje možnosti. Posebni odsek je zaradi ugoditve nastalih razmer porabil vsa sredstva, ki pa so jih nižji uslužbeneci a limine odklanjali. Kakor vidimo so njih zastopniki tudi danes izostali in ni niti ena izmed njihovih organizacij reagirala na nadvse vljudna Zvezina vabila. Vsak razlog, da so obrnili nižji uslužbeneci Zvezi hrbet, je odpadel, ker je prejšnji načelnik Zveze, kateremu je nižje uslužbenstvo v glavnem naprtavalo razlog za svoj izstop, podal že takoj po izvolitvi ostavko na odborniško mesto. Odbor Zveze ne more prevzeti nadaljnje odgovornosti ter apelira na današnji izredni občni zbor, naj da novemu odboru potrebne smernice za njegovo nadaljnje delovanje.

K 2. točki dnevnega reda poda g. Joža Bekš naslednje tajniško poročilo:

»K besedam gospoda predsednika današnje izrednega občnega zbora nimam mnogo dodatki. Ze na rednem občnem zboru dne 28. aprila t. l. je bila opažati pri zastopnikih nižjih državnih uslužbencev neka nervoznost, čije posledice so se pokazale v organiziranem kolektivnem izstopu vseh njihovih organizacij, ki je sledil nekaj dni za tem občnim zborom.

V svojem poročilu dne 27. aprila sem izrečno naglašal, da je spričo novih državno-političnih razmer v naši državi in že podanih dokazov od strani vlade ugotovljeno, da se problem vseh državnih nameščencev obravnava na merodajnih mestih z mnogo večjo uvidevnostjo in z večjim umevanjem za socialno pravičnost nego kdajkoli prej v dobi parlamentarnega sistema. Nisem tega poudarjal brez tehtnih razlogov, kakor tudi nisem brez razloga trdil, da je baš v sedanjih časih močna in edinstvena organizacija več kot potrebna. Gospodje nižje državni uslužbeneci so odločili drugače.

Glavna naloga sedanjega odbora je bila, da v prvi vrsti ustvari med člani svojega odbora tisto harmonijo, ki je za razvoj resne organizacije brezpogojno potrebna. Posebni odsek Zvezinega odbora se je sicer te naloge z vso vestnostjo oprijel, imel pa žal ni nobenega uspeha. Vsi predsedniki organizacij nižjih uslužbencev so prejeli od tega odseka vljudno vabilo na neobvezni razgovor za 20. maj, na katerem naj bi se ugodila vsa pota za nadaljnje skupno iskreno delovanje. Ne da bi kdo izmed povabljenih gospodov svojo neudeležbo opravičil, je ta sestanek ostal brez uspeha. Odsek je šel še dalje. Ko s predsedniki posameznih organizacij ni bilo mogoče navezati potrebne stika niti na ta niti na drug način, se je Zveza kot zastopnica enotnega organiziranega aktivnega in upokojenega državnega uslužbenstva odločila sklicati ponovni sestanek vseh predsednikov in tajnikov organizacij državnih nameščencev in upokojencev Dravske banovine, ki se je vršil dne 30. maja t. l. Tege sestanka se je udeležilo poleg drugih tudi 5 zastopnikov organizacij nižjih uslužbencev, ki pa od svojih odborov niso imeli formalnih pooblastil za kakršnokoli odločitev. Da ne bi organizacije nižjih uslužbencev prej ali slej očitale Zvezi neloyalnost, se je ta sestanek odločil za sklicanje današnjega občnega zbora, na katerem podajo vsi na rednem občnem zboru dne 30. aprila izvoljeni odborniki — kolikor jih je pač še ostalo — svojo ostavko. S tem ukrepom je Zveza posvedočila organizacijam nižjih uslužbencev vso iskrenost in skrajno pripravljenost sodelovati z njimi v bodoče. V vabilu, ki smo ga poslali za današnji izredni občni zbor, smo tem organizacijam izrečno povedali, da jih Zveza zopet sprejme kot članice, če pripravijo svoj pristop vsaj do 15. t. m. Izvzemši eno organizacijo, ki pa ima za člane tudi uradnike, na to naše tovariško vabilo ni reagirala nobena druga.

Zvezino glasilo je o tem nerazumljivem pokretu nižjih uslužbencev dovolj pisalo in zlasti naglašalo, da za par voditelji še ne stoji ostalo članstvo, ki misli s svojo glavo in preudarja z lastnim razumom. Naloga izrednega občnega zbora je, da da novemu odboru potrebni impulz za nadaljnje udeleženje ter ustvari temelj, na katerem bi Zveza mogla razvijati svojo samo navidezno in začasno oslabiljeno življensko silo event. tudi v drugačni smeri. Izstop vseh organizacij nižjih uslužbencev pa naj bi bil prihodnjemu Zvezinemu odboru resen memento pri nadaljnjih njegovih taktiki.

Zveza je ob nič manjših periodičnih pretresljajih pred kratkim dovršila deseto leto obstoja. Z združenimi močmi vseh resnih delavcev, ki čutijo z njo resno in odkrito, se ji za njen obstanek tudi v prihodnje

Upravitelji in upraviteljice! Ko boste naročili šolske potrebščine, naročite vse le potom Učiteljske gospodarske poslovalnice!